

www.kiriminsesi.com

"Dernegimizin bir ilk olaraq amelde keçirgenini bu leyhanı muvafaqiyet ile neticelenmesini ğururını duyamız" dedi. Öndüç şöyle qonuştı: " 26-31 oktâbr tarihleri arasında Sakarya Qırım Türkler dernegimiz-nen, üç kün Sakarya, üç kün Çanakkalede keçirildi.Sakaryada üç kün boyunca Qırımдан kelgen 45 kişilik musafir gruppа Sakarya matbuatı ile tanıştıрма sabalıq yemek berildi. ...Devamı 3'te...

2

3

6

8

İSMAİL GASPRALINIŇ YUBİLEYİ YAPILACAQ

2016 senesi mart 21 küni Türk dünyasınıň büyük mütefekkeri, maarifçi, yazıcı ve naşir İsmail Gaspralınıň (1851-

1914) 165 yıllığı qayd etilecek. Ondan gayru şu yılınıň oktabr (ekim) 14 küni belli cemaat erbabı, gazetacı, ilk qadınlar dergisi olmış 'Alem-i nisvan' dergisiniň muharriri, qırımtatar halqı I Qurultayınıň delegatı Şefiqa Gaspralınıň (1886-1975) 130 yıllığı nişanlanacaq. Kelecek yılda Qırımda İsmail Gaspralı ve onıñ qızı Şefiqa Gaspralınıň yubileyleri münasebetinen bir sıra edebiyat okuvlar ve ilmiy konferentsiyalar teşkil etilecektir. (Qırım - Kırımsesi)

QIRIMTATARLARINIŇ TOY MERASİMLERİ

Tatarlarda söz kesim toydan bir yıl evvelsi yapıla. Bazı allarda olacaqkiyev ve kelinniolar bala ekende nişanlaylar. Şart bozulmaycağınıköstermek için ise olarkiyegenkölmeklerini eteklerini ög taraftan yırtalar. Nişan adette böyle yapıla: nişanlınıñ babası ya da yakın soylarından biri (bazı allarda ise nişanlınıñ özü) aqraba ya da tanış olğanqartlar arasında qudalarnısaylay ve olarnı nişanlı qızınıñ babası uzurıayollay. Qızınıñ babası (ya da vasiyi) qudalarnıñilegensoñ, öz cevabını bere. Razılıq cevabını bergen alda o, bazı bir şartlarıöğge süre. Meselâ, yigittenqıznen aile azaları için para, aşaymalalı, çeşit mallar, at ve tuvarlar, bahşıslarketirmesinitalap ete bile. Tatarlar iç bir zaman bir kereden yoqdemeyle. Nişanlı qızınıñ babası razı olmağan alda, o qadar ağır ve mürekkep talaplarqoya ki, yigitoları yerine ketirip olamadan, niyet, niyetinden vazgeçmege mecbur ola. Baba razı olğan alda qudalarnıñ tekliflerine razı ola. Nişanlı yigitqızınıñ evine öz bahşıslarınıyollağansoñ, qız tarafı da oñaboğçaqaytımını bere. Bu boğçaadaqızınıñyigitkeazırğağnba hşısları bar - nağışlı don kölmek, yüzbez, kise ve çoraplar: olacaqqaynata ve qaynana için - yüzbez; soyları içinkise, çoraplar ve (qadınları için) yüzbezler. Bahşıslarmenalmaşqansoñ, er bir taraf öz evinde ziyafet bere. Ziyafetkeözünüñaqrabaları em de kelin ya ad kiyev tarafından bir ya da eki adam davet etile. Bu yerde qonalar donatıla, çalgı-çağananenegenile. Musafirler bir (ya da bir kaç) kün içinde o yerde bulunıp, bayram eteler, yemek aşaylar, bütün içeler, qave, buza ve raqi içeler, bal aşaylar. Ziyafette kelin ve kiyev tarafından yollanılganbahşıslardarqatıla. Lâkin zifet devamında nişanlı yigit ve qız öz evlerinde körünmeyle, olarbaşqa bir yerde ayrı-ayrı olup,

öz boydaqdostların bayram ete. Ziyafetler bitken soñ kelin ve kiyev öz evlerine qaytalar ve olarnı er kes hayırlay. Artıq nişanlılar biribirnenkörüşmekaqınıqazanalar. Bu körüşüvder de esasen geceleri ola. Kiyev nişanlı qızınıñaçıq penceresi yanına kelip, qıznenqonuşmağabaşlay. Böyle vaqıttayigitqızğa boş qollarmenkelmey, o, çeşitli lezzetli aşlar ve meyvalarketirip, qızğa uzata. Toydan bir kaçkünevelsikiyev ya da onıñ babası qız tarafına qudalarnıyollay. Bu sefer qudalaryigit tarafı toyğaaızırılğanını ilân eteler. Toy eki kün devam ete: birinci küni kelin, ikinci küni ise kiyev tarafında ola. Toydan evel ise qınatoy ya da

nişantoy keçe (böyle vaqıttakelingeqınayaqalar). Toydar çalgı-çağana, türküler, bol ziyafetler ile tantanalı sürette keçe. Toyda yaşlamıhayırğağnlarolarnıñ ve ana-babalarınıñ şerefine qadelerköteler. Toy bitken soñ ana-baba qızınınsağlıqlaşalar, onı başından ayaqalarınaqadar uzun toqumanen örtüp, macarğaoturtıp, kiyevniñ evine oğğaralar. Macardakelinini yanında bir ya da eki aqrabası ve yengeleri otura. Macar artından ciyez ve bahşısları alıp kelgen araba kete. Yol boyu ise çalgı çalına. P. Dyaçenkonıñ "Qırımtatarların toy merasimleri" (1848 s.) maqalesindenqısartılıp alındı.

Mesut Eriş vefat etti

Qırım derneği Aksaray şube reisi Mesut Eriş vefat etti. 17 dekabr 2015 sene Cuma aqşamı küni saat 21.00 civarında Aksarayda keçirgen yol qazası soñunda vefat etti.

Ümdelerinden, nazar noqtasından eñüfaq bir razılaşma bermeden,

büyük fedakârlıqlarla ayatını Qırımğa adağan, yigit dava adamı, Qırım derneği Aksaray şube reisimizge Mesut ErişkeAlladan ramet tileymiz, qorantasına, yakınlarına ve qırımtatar cemaatına taziye bildiremiz.

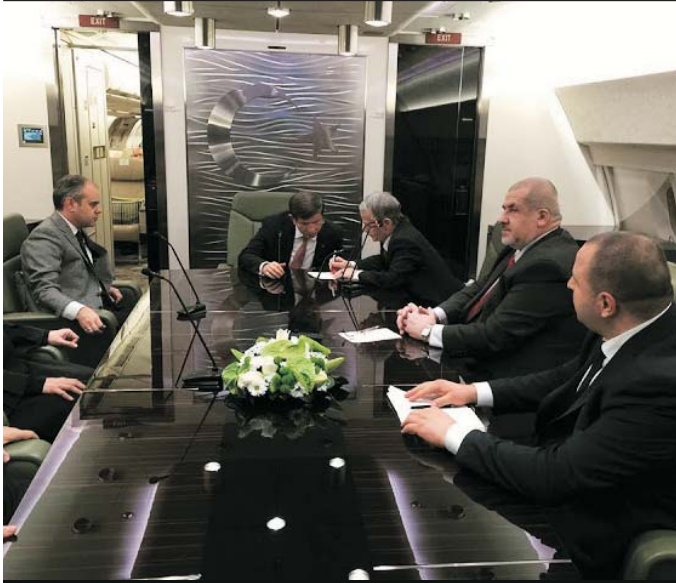

QIRIMOĞLU VE ÇUBAROV PREZİDENTNİ SOFRASINDA

Prezident Recep Tayyip Erdoğan, Mevlananın ölüm yıldönümü sebebinden ötkerilgen, "Azreti Mevlananın 742-nci yaından birleşüyıldönümü" halqara aınmaq merasimleriniñ soñ küniolğan 'Şeb-i Arus' merasimlerine qoşulmaq içün şahsiy uçaqla qarısı Emine Erdoğan ve baş nazir muavinleri Yalçın Akdoğan ve Numan Kurtulmuş, Alâqa yolları,

deñizcilik ve bağlar naziri Binalı Yıldırım, Adalet ve inkişaf fırqası başreis muavini Mehdi Eker ile birlikte Konyağa keldiler.

Dedeman Konya Hotel & Convention Center'de qırımtatar lideri Mustafa Abdulcemil Qırımoğlu ve QMM reisi Refat Çubarovnen birlikte yemek aşadılar. Çoq davetliniñ bulunğan yemek sonras Şeb-i Arus merasimlerine qoşuldılar.

Uçaqtakörüştiler

Qırımtürkler lideri Mustafa Abdulcemil Qırımoğlu, Qırımtatar Milliy Meclisi reisi Reraf Çubarov ve Rustem Umerov Konyadaki

programlarını tamamladılar. Qaytqanda Baş nazir professor doktor Ahmet Davutoğlu ile uçaqtakörüşüv yaptılar.

QIRIM TÜRKLERİ ÇANAKKALEDE KÖRÜŞTİLER

Soñravalimizni Hüseyin Avni Coşunıñ ziyaret ettik. Aynı kün leyhaçerçivesinde Qırımmüendislik ve pedagogika universitetni ocalar ısıyğılı dotsent, doktor Zekiya Mamutova ile dotsent, doktor Bekir Mamutov, TRT programdirektörü ve Qırım Milli Meclis Türkiye temsilcisi Zafer Karatay ile İstanbul universitetni ocası dotsent, doktor Kutluk Kaan SÜMER qatılıvıyla "Qırımtürkleri Çanakkalede körüşe" adı ile konferentsiya berip, leyhamizin esas mevzusu oğlan Çanakkale cenkleri aqqında eyyeti malumat berdik".

ÇANAKKALE TURU

Eyyetin ilimizde bulunğan zaman içinde Sakarya universitetnirektörü Muzaffer Elması ve soñra ilimizde bulunğan Medeniyet ve turizm naziri Yalçın Topçu ile bir arağa kelgenlerini

bildirgen Öndüç, "29 oktâbr künu Çanakkalege areket etilgen ve yol boyunca Çatalca Qırımtürkler dernegimizni ziyaret etip Çatalcada bulunğan Qırımhanlarınıñ mezarlıqları ziyaret etildi. Programmanıñ Çanakkale qısımında ise Çanakkale valimiz ve 18 mart universitetimiz ziyaret etilgeni. Aynı şekilde 18 mart universitetimizle Qırımmüendislik ve pedagogika universiteti arasında işbirlik anlaşmalar imzalandı. Programma boyunca Çanakkale cenklerini müimliklerini bildirgen ayılmalar ile cenk keçken yerlerini ziyaret etilgeni ve şeitlikler deñiz müzeylerini em deceneniñ bulunğan yerlerge episi iştirakçilerimizge ańlatılğandı" dep bilgi berdi. Öndüç, leyhanıñ maqsadın airişkenini ifade etti.

SUBAŞI KÖYÜ KISA TARİHİ

Beldemiz 1935 yılında Romanya'dan anlaşmalı göçle gelenler tarafından kurulmuş. 1935 yılının sonbaharında Bulgaristan'ın Güney Dobruca bölgesinden gelen 100 hane Türkmen, yine Dobruca'nın kuzey tarafından gelen 51 hane de Kırım Tatarı tarafından kurulmuş bir köy, daha sonra ise 1992 yılında belde oldu. Bu 151 hane tarafından kurulan beldemize 1940 yılında gene Güney Dobruca'nın Totrakandeliorman bölgesinden gelen bir miktar Türkmen daha yerleştirilmiş ve beldemiz biraz daha büyümüş. Romanya'dan gelen Kırım Tatarları ağırlıklı olarak iki köyden gelmişler. Bu köyler Musurat köyü (Movilita), diğeri ise Şaman Köyü (Lumunita). Musurat Köyünden gelen aileler Aytar, Can, Gülşen, Topal, Olca, Soydan, Batır, Demircan aileleri ile Rüstem Akay, İdris Akay, Emrulla Akay, Nasrulla Akay, Cebbar Akay ve Eyüp Hoca. Şaman (Osmanlı kaynaklarında Şahman diye

geçiyor) köyünden gelenler ise Ayaz, Eke, Aybar, Keskin aileleri, Niyazi Akay, Şükrü Akay ve Borahmetaileleri de Şaman köyünden gelip beldemize yerleşmişler. İki tane aile ise bu iki köyden değil başka köylerden gelmişler. Birgül ailesi Köstence Taşpınar'dan, Nusret Bol ailesi Azap'lardan gelip köyümüze yerleşmişler. Köyümüzün çok güzel, modern bir yapısı var. Medeni ve kültür seviyesi son derece yüksek bir köy Subaşı. 1936 - 1937 öğretim yılında burada ilkokul eğitimi başlamış. 1935 yılının sonbaharında göçmen gelmişler, 1936 - 1937 öğretim yılında daha bir sene geçmeden ilk olarak okul inşa edilmiş ve eğitim başlamış. 1936 yılında soyadı kanunu çıktığı için 1936 yılında soyadları alınmış. O dönemdeki hocalardan Hasan Eğitmen ve Haydar Eğitmenin adlarını anmadan geçmek olmaz. Yine daha sonraki yıllarda yine göçmen gelen

ailelerden Ömer (Ömrübek) Eke, Şube başkanımızın babası Nuri Topal ve Mahmut Gürsu köyümüzde yıllarca öğretmenlik yapmış kişiler. 1944 yılında köyümüzün ilk camisi yapılmış. Cami yapıldıktan sonra köylülerimizden İlyas Hoca, Ziyattin Hoca ve Eyüp Hoca 1950 yılına kadar hocalık yapmışlar. 1950 yılından sonra beldemize devlet tarafından görevlendirilmiş imamlar tarafından bu görev yerine getirilmiş. 1953 yılında köye su gelmiş. 1960 yılında da elektrik gelmiş. 1980 yılında da sağlık ocağı yapılmış. Köyümüzün daha sonraki yıllardaki gençlerinde de eğitim seviyesi oldukça yüksek olmuş. Pek çok yüksek öğrenimli ve iyi yerlerde görev yapmış beldemiz mensupları var.

DERNEK KURULUŞU VE FAALİYETLERİMİZ

Derneğimiz 2014 yılının Mart ayında kurulmuştur. Kuruluşundan hemen sonra Mayıs ayında 1944 Kırım

sürgününü anma programı sayın hocalarım Kutluk Kağan Sümer ve Seza Özçelik, İstanbul İl Başkanımız Celal İçten, Nail Aytar hocamızın katılımıyla başarılı bir şekilde icra edilmiştir. Daha sonra bu program metne dökülmüş kitap haline getirilmiştir. Çevremizde yapılan tüm festival ve toplantılarda kültürümüzü ve Kırım Sürgünü'nü çevremizdeki insanlara anlatmaya çalışıyoruz. Ve yaklaşık 2 yılda bunda başarılı olduğumuz inancındayız.

Son olarak ta Sayın Behçet

Meral ve Nezihe (Meral) Topal'a ait arsa üzerinde demeğimize ait sosyal tesis inşaatımız devam etmektedir. Büyük bir bölümünü tamamladık sayılır, inşallah yardımlarla iç tefrisatı ve çevre düzenlemesini tamamladıktan sonra halkımızın hizmetine açmış olacağız. Sosyal tesisimizin başta Subaşı Belediyesi olmak üzere köyde yaşayan halkımızın çok katkısı olmuştur. Katkıda bulunanların ve tesis inşaatının gelişimi Altınova / Subaşı Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği facebook sayfamızdan takip edilebilir.

"Modern Türkiye'nin bir yüzü Kırım Tatar yüzüdür. Türkiye'nin yaşayan en önemli tarihçilerinden Prof.Dr. Halil İnalçık, Prof.Dr. Kemal Karpat ve Prof.Dr. İlber Ortaylı ve kendi alanında başarılı bilim adamlarından Şener

Üşümezsoy, Cevat Geray, Kadir Cangızbay, Mehmet Ali Kılıçbay, Necip Hablemitoğlu, Arman Kırım gibi akademisyenler Kırım Tatar kökenlidir. Cüneyt Arkin (Fahrettin Cüreklibatır)'dan Orhan Gencebay'a, Esin Engin'den Emel

Müftüoğlu, Erol Büyükburç, Erol Evgin, Nesrin Sipahi, Yıldız Ayhan Nilüfer'e varıncaya kadar pek çok müzisyen Kırım Tatar kökenlidir."

Nail AYTAR

Kırım Tatarları, Kırım Hanlığı içerisinde yaşayan bir Türk boyudur.

SUBAŞI (KÖYÜ) BELDESİ (Subaşı Köyü Kırım Tatarları)

1400'lü yıllarda Cengiz Hanın soyundan gelen Giray Hanedanı tarafından kurulmuş uzun yıllar Osmanlı İmparatorluğunun en yakın müttefiki olmuştur. Osmanlı İmparatorluğunun zayıflaması ile Kırım Hanlığı da zayıflamış ve en nihayet 1783 yılında Kırım Rus Çarlığı tarafından işgal edilerek yerli halk Kırım Tatarları göçe zorlanmıştır. Özellikle 93 Harbi olarak adlandırılan Osmanlı-Rus harbinden sonra göç hızlanmış ve o dönem gene Osmanlı İmparatorluğunun bir parçası olan Dobruca bölgesine yerleşmişler

bölgenin de Türk hâkimiyetinden çıkması üzerine yeni kurulan Türkiye Cumhuriyetine gelip yerleşmişlerdir. Değişik yıllarda gelen bu Kırım Tatarları modern Türkiye Cumhuriyetinin kurucu unsurlarından birisi olmuştur. Bu kitle modern Türkiye'nin kuruluşunda yapı taşı olmuştur. Hilal-i Ahmer'in (Kızılay) kuruluşundan tutunda pek çok üniversitenin kuruluşunda Kırım kökenli bilim adamları canla başla çalışmışlardır. Çanakkale'de, Yemen'de savaşmış şehit olmuş yüzlerce Kırım doğumlu vatandaşımız vardır. En

yaşlı İstiklal Savaşı gazisi Yakup Satar Eskişehir'de yaşayıp vefat etmiş Kırım-Akmescit doğumlu bir gazimizdir. Modern Türkiye'nin bir yüzü Kırım Tatar yüzüdür. Türkiye'nin yaşayan en önemli tarihçilerinden Prof.Dr. Halil İnalçık, Prof.Dr. Kemal Karpat ve Prof.Dr. İlber Ortaylı bu üç profesörde Kırım Tatar kökenlidir. Gene kendi alanında başarılı bilim adamlarından Şener Üşümezsoy, Cevat Geray, Kadir Cangızbay, Mehmet Ali Kılıçbay, Necip Hablemitoğlu, Arman Kırım gibi akademisyenler Kırım Tatar kökenlidir. ...5'te...

SUBAŞI (KÖYÜ) BELDESİ

(Subaşı Köyü Kırım Tatarları)

"Modern Türkiye'nin bir yüzü Kırım Tatar yüzüdür. Türkiye'nin yaşayan en önemli tarihçilerinden Prof.Dr. Halil İnalçık, Prof.Dr. Kemal Karpat ve Prof.Dr. İlber Ortaylı bu üç profesörde Kırım Tatar kökenlidir. Gene kendi alanında başarılı bilim adamlarından Şener Üşümezsoy, Cevat Geray, Kadir Cangızbay, Mehmet Ali Kılıçbay, Necip Hablemitoğlu, Arman Kırım gibi akade-misyenler Kırım Tatar kökenlidir.Cüneyt Arkin (Fahrettin Cüreklibatür)'dan Orhan Gencebay'a, Esin Engin'den Emel Müftüoğlu, Erol Büyükburç, Erol Evgin, Nesrin Sipahi, Yıldız Ayhan Nilüfer'e varıncaya kadar pek çok müzisyen Kırım Tatar kökenlidir."

Kırım Tatarları, Kırım Hanlığı içerisinde yaşayan bir Türk boyudur. 1400'lü yıllarda Cengiz Hanın soyundan gelen Giray Hanedanı tarafından kurulmuş uzun yıllar Osmanlı İmparator-

luğunun en yakın müttetifi olmuştur. Osmanlı İmparator-luğunun zayıflaması ile Kırım Hanlığı da zayıflamış ve en nihayet 1783 yılında Kırım Rus Çarlığı tarafından işgal edilerek yerli halk Kırım Tatarları göçe zorlanmıştır. Özellikle 93 Harbi olarak adlandırılan Osmanlı-Rus harbinden sonra göç hızlanmış ve o dönem gene Osmanlı İmparatorluğunun bir parçası olan Dobruca bölgesine yerleşmişler bölgenin de Türk hâkimiyetinden çıkması üzerine yeni kurulan Türkiye Cumhuriyetine gelip yerleşmişlerdir.

Değişik yıllarda gelen bu Kırım Tatarları modern Türkiye Cumhuriyetinin kurucu unsurlarından birisi olmuştur. Bu kitle modern Türkiye'nin kuruluşunda yapı taşı olmuştur. Hilal-i Ahmer'in (Kızılay) kuruluşundan tutunda pek çok üniversitenin kuruluşunda Kırım kökenli bilim adamları canla başla çalışmışlardır. Çanakkale'de, Yemen'de savaşmış şehit olmuş yüzlerce Kırım doğumlu vatandaşımız vardır. En yaşlı İstiklal Savaşı gazisi Yakup Satar Eskişehir'de yaşayıp vefat etmiş Kırım-Akmescit doğumlu bir gazimizdir. Modern Türkiye'nin bir yüzü Kırım Tatar yüzüdür.

Türkiye'nin yaşayan en önemli tarihçilerinden Prof.Dr. Halil İnalçık, Prof.Dr. Kemal Karpat ve Prof.Dr. İlber Ortaylı bu üç profesörde Kırım Tatar kökenlidir. Gene kendi alanında başarılı bilim adamlarından Şener Üşümezsoy, Cevat Geray, Kadir Cangızbay, Mehmet Ali Kılıçbay, Necip Hablemitoğlu, Arman Kırım gibi akademisyenler Kırım Tatar kökenlidir.

Türk sineması dediğimiz zaman ilk akla gelen isimlerden bir tanesi hiç şüphesiz Cüneyt Arkin yani Tatarca adıyla Fahrettin Cüreklibatür değil midir? Gene kendi alanında ekol olmuş Orhan Gencebay bir Kırım Tatarıdır. Müzik alanında Esin Engin, Güler Aykal, Emel Müftüoğlu, Erol Büyükburç, Erol Evgin, Nesrin Sipahi, Yıldız Ayhan, Nilüfer ilk anda aklımıza gelen Kırım Tatar müzisyenlerdir. Türk edebiyatının önde gelen isimlerinden Cengiz Dağcı, Aziz Nesin, Çetin Altan, Nermin Bezmen Kırım Tatar kökenli yazarlardır. Emekli general Faik Türyn'den tutunda siyasette Ahmed İhsan Kırımlı, Cemal Büyükbay, Hasan Polatkan'dan, Ali Dinçer'den, Korel Göymen'e kadar uzanan yelpazede pek çok Kırım Tatarını saymak mümkündür. İş dünyasında STFA'dan Ülker Grubuna kadar başarılı sanayicilerimiz vardır. Futbol dünyasında ise İlhan Mansız'ı anmadan geçmek haksızlık olacaktır. Hepsini saymaya kalktığımız zaman ise sayfalarımız buna yetmez. İşte bu yazı bu kaderi paylaşan insanların göç hikâyesinin çok küçük bir parçasıdır.

1935 yılının sonbahar mevsiminde Nazım Vapuruyla gün batımında Köstence'den yola çıkan göçmenler ertesi sabah İstanbul boğazını geçmişler. Vapur ilk olarak Tuzla limanında mola vererek vapurdakilerin hamamda yıkanmaları sağlanmış. Köstence limanından Nazım ve Cumhuriyet Vapuru ile anlaşmalı gelen göçmenler Türkiye'nin değişik yörelerine iskan edilmişler. Tuzla limanından sonra Derince limanına indirilen göçmenlere bir miktar erzak verilmiş. Bir kişi İzmit-Kullarda kaldıktan sonra Yarımca, Tütünciftlik, Karamürsel-Karadere ve en nihayet Subaşı köyüne gelip yerleşmişler. Subaşı'nda kerpiç keserek kendi evlerini yapmışlar. Şu an köyün bulunduğu yerin daha aşağısına yerleştirilmesi düşünülen köylüler yoğun sıtmadan dolayı nispeten daha yüksek olan şimdiki alana yerleşmişler. Romanya'dan gelirken yerlerinde at arabası, fayton, bir çift at, süt ineği ve 5-10 koyun, duvar saati, dikiş makinası, Kafkas kuşağı, bir araba bakır eşya getirmişler.

Subaşı Köyü karışık iskan edilmiş bir köy. Köye 51 hane Hanefi-Sünni Kırım

Tatari ve 100 hane'de Bulgaristan'dan gelmiş alevi Türkmen yerleştirilmiş. 1935 yılındaki bu iskandan sonra 1940 yılında gene Bulgaristan'ın Totrakan bölgesinden az sayıda Sünni Türkmen getirilerek yerleştirilmiş. Köy 3 mahalleye bölünerek aşağı, orta ve yukarı mahalle olarak isimlendirilmiş. Alevi Türkmenler daha çok aşağı ve orta mahallede Kırım Tatar ve Sünni Türkmenler orta ve yukarı mahallelere yerleşmişler. Kırım Tatarlarının çoğu sonraki yıllarda çalışmak üzere İstanbul Şehremini, Fındıkzade, Fatih civarlarına gitmişler. Birkaç hanede İzmit ve Karamürsel'e yerleşmişler.

Köye ilk gelen Kırım Tatar göçmenler ağırlıklı olarak Köstence'nin iki köyünden Musurat (Bugünkü adı Movilita) ve Şaman'dan (Bugünkü adı Luminita) gelmişler. Musurat daha büyük bir köy olduğu için okulu, camisi olan bir köy ve bu köyden gelenlerin okuma-yazma oranları daha yüksek. Şaman veya Osmanlı kaynaklarındaki adıyla Şahman 20-25 hanenin yaşadığı küçük bir köy olmasına rağmen tarihi 1500'lü yıllara kadar gidiyor. Osmanlı arşivlerine göre 1500'lü yıllarda bazı Hristiyan tarikatlar köyde yaşarken daha sonra Anadolu'dan bazı Türkmen aşiretler yerleştirilmiş daha sonra ise 1853-1856 yılları arasında 93 harbi sonrası Kırım'dan gelen Kırım Tatarları yerleştirilmiş. Bu göçmenlerden dedem Tevfik Aytar ve babası Derviş Aytar (Musurat), Babaannem Ferište Aytar (Şaman), Hamdi-Hamza Can babaları Yakup Can (Musurat), Selahattin Gülşen babası Hanefi (Musurat), Yusuf Topal (Musurat), Bahattin, Ziyaattin, Zevattin

Olca babası Ayettin, kardeşleri Menali-Feride-Şerife (Musurat), Ferhat-Murat-Sadık (Kartbabay) Onat babası Mematulla (Musurat), Seyfettin Soydan babası Hüseyin (Musurat), İsa-Müslüm Batır amcası Musa (Musurat), Rüstem babası Mustafa Hoca (Musurat), İdris Akay (Musurat), Emrulla Akay (Musurat), Nasrulla Akay (Musurat), Seyit Demircan

babası Mustafa (Musurat), Nail-Bağış Ayaz babası Abdurrahman (Şaman), Hacıveli Eke (Şaman), Ömrübek Eke babası Abdurrahman (Şaman), Veli Birgül (Taşpınar), Nusret Bol (Azaplar), Yaşar Aybar babası Hayrettin (Şaman), Ziyattin Aybar (Şaman), Rıdvan Aybar (Şaman), İsmet Eke babası Abtulla (Şaman), Rasim Keskin (Şaman), Cebbar Akay (Şaman), Niyazi Aga (Şaman), Şükrü Aga (Şaman), Borahmet (Şaman).

Toy adetleri (Düğün adetleri): Toy (düğün) Perşembe günü kave (kahve) tüyme (döğme) ile başlıyor. Çarşamba günü atla kave tüymege çağırılma bir bakıma toyun duyurulması ilanı gibi düşünülebilir. Perşembe günü katlama-şilter (bir tür hamur işi) yapıp toy sahibine götürülür. Cuma gün yemek veriliyor. Cumartesi günü başlayan toy (düğün) Pazar sabaha kadar sürüyor. Pazar günü kıyev (damat) traşı yapılıyor mum tutan iki çocuk nezaretinde.

Pazar günü gelin alma ve kıyev kapama (damat kapama-gerdek) oluyor.

Arife günleri ölüye kurban kesilir ve Ramazanda atla gezerek sahurdan evvel yiyecek ve çevre alınır. Atlılar çın (mane) söyleyerek isteklerini iletirler.

Ölülere 40'ıncı gece mevlid okunuyor. 40'ına kadar her gün sabah namazından önce 40 Yasin okunuyor. 52'sinde dua 100'ünde dua ve hatim indiriliyor. Gene 100'ünde dua ve senesinde dua hatim indiriliyor. Ölü yıkanan yere gece sabaha kadar 2 mum yakılıyor. Cenaze gömüldüğü gün toprak mevlüdü yapıp helva ve ulkum (hamur işi) yapılıyor. İlk 7 gün tebareke 37 'sine kadar yas tutuluyor. Kandillerde de ulkum (hamur işi) yapıp konu komşuya dağıtılıyor. İmam nikahı 2 şahitle yapılıyor.

Yemek kültürü hamur işi ağırlıklı çibörek, köbete, lakşa, tabakbörek, kaşık, alışke, sarbuma, kırde-cantık, tavaukum, kıygaşa, katlama, baklava, botka, sorpa en fazla yapılan Kırım Tatar yemekleridir.

Tatar güreşi de denen Kuşak güreşi (bir tür grekoromen güreş, bele bağlanan bir kemerden tutularak rakip yıkmaya çalışılır) yapılmış en iyiler Hayrettin Akay, Kerim Akay (Sevindik), Müslüm Akay ve Hüseyin Akay.

At yarışları, at yarışı ve kuşak güreşinin 1950 yıllarına kadar Subaşı'nda da yapıldığı biliniyor. Düğünlerde İstanbul'dan Romanya'dan davulcular denen

Qırımniñen uzun ömürlü insanı: SELİME METOVA

Qırımniñen uzun ömürlü insanlarından biri - Selime Memetova, 105 yaşını toldırdı. Bu haqta '15 minut'

saytı bildirdi. Aqmescit bölgesiniñ Yuqarı Asma (Verhnekurgannoye)

köyünde yaşağan yubılarnı soy-aqrabası, cemaatçılıq ve hem de Qırımtatarhalqı Meclisinin azaları hayırladılar. Selime Memetova 1910 senesi Yalta uyezadiniñ (kaza) Kermençik köyünde dünyğa keldi. Briqaçınqılap, cenk ve sürgünlikni başından keçirdi. Sürgünlikte başta Uralda, sonra Özbekistanda yaşadı. Ana-Vatanğa 2007 senesi qayıtıp keldi. (Qırım-Kırımnesi)

HER QIRIMTATAR EVİNE SAAT KEREK

Bolu'da Saatlara her türlü baskıyı yapan Kırım Tatar Levent Eserleri yoğun ilgi görüyor.

Ailece çocukluk yaşından itibaren tasarımla uğraşan Levent 'Her evin baş köşesinde bulunan saatlara Kırım Tatar motifleri yaparak hem kırimtatar olukları belli olsun. Hem de Vatan Kırım'la ilgili güzel bir dekor olsun diye düşündüm.

Toptan ve perakende saat isteyenler bize telefondan ulaşabilirler.

tesirinde "Kelimeler çoqrağı" isimli şiirimni yazdım. Özümni Cengiz Dağcınıñ yerine qoymağa çalıştım ve onıñ ağzından mısralar qalemge aldım. Mısralar qalem getökülgende çoq fazla duyulanı söyleyebilirim. Tasvirlemekten eqadarmuvafaqiyetli oldım bilmem amma men Cengiz Dağcınıñ özü yüregime köre şiir uydurdım sadece, bir kırimtatarıñ yüreginen." (Kırımnesi)

"Kelimeler çoqrağı" büyükmeraq kördü

Halqara medeniyet til ve edebiyat derneği, Gölbaşı belediyesi ve Medeniyet ve turizm nazirlikniñ destekleriyle "Mazlum coğrafi yaları şair ve aveskârları" nı Ankarada buluştırdı. 10 ülkeden şair ve aveskârlarnı qatıluvinen yapılgan "Halqarapaytaht şairler ve aveskârlarşöleni"niñ ilk kününde şairler sevgi ve qardaşlıq çağrısını şiirlerle tilgeketirdiler. Mehmet Akif Ersoy medeniyet merkezin de keçirilgen gecede farklı ülkelerden qatılğan 18 şair kâğıtta tökkenlerduyğu ve tüşüncelerini seyircilerle

paylaştı.

Gazi universitetniocası ve Qırım Türkler medeniyet ve işbirlikderneği baş merkezi idare azası Meryem Başkurt, Cengiz Dağcı içün yazğan "Kelimeler çoqrağı" adlı şiiri içün şunañlattı. "Vatanda doğup ğurbette ayata közlerini yumğan bir yazıcını ne qadarañlamaq ve añlatmaq ete bilirim?"

Vaqtında o, eserlerinde ne qadar güzel ifade etkendi vatan Qırımni, ğurbetteken vatan topraqlarında adımlamanı nasıl da becerdi! Belki onu tam olaraqañlamağanım

faqatduygularını iliklerimde is etkendim. Çamer cümlesinde isetiledi. Yazıcını vefatıyla bu ğambaşqa bir büyüklik qazandı. Yigirmili yaşlarından soñra bir daayüremegen vatan toprağına bedeni qavuşmağa ete bilgendi ancak. Bu duyğularını

"Qırımñın umut çiçekleri"

Gebze Qırım Türkleri Derneği, Vatan Qırımıçün 12 - 15 Aralık (Dekabr) 2015 tarihleri arasında ötkerilecek olan "Umut Çiçekleri" adlı kermes kuruldu.

27 Şubat'ta (Fevral) Vatan Qırım Rusiye tarafından işgal etildi ve 1-2 aydan soñ

2 yıl olacak, tile kolay tam 2 senedir bizim öz halqımız yaşav küreşibere, Herson ve Çongarda gönüllü insanlar 20-nci Sentyabrden (Eylül) bu zamanğacek nevbet tutalar, umutlar bitmesin, tilekler bitmesin, qımıskanıñ ateşi söndürmek içün, ağzında sutaşmasını unutmayalıq! Ve umutlarımızı yitirmeyik! Tamda umutlarıñ yitmesi aşamasında çıktı, Qırımñın Umut Çiçekleri!.... Biz "Qırımñın Umut Çiçekleri" ile Qırımıçüntilek

tuttuk, Qırım Rus işğalinden qurtulsun, azat ve bağımsız olsun, Putinniñ Qırım tatarla rğa ve Türkmenlerge zulmü bitsin.....ya siz değerli dostlarımız?

"Qırımñın Umut Çiçekleri" ile birtilektutıp, Qırımda yaşama küreşi beren ve sınırda gönüllü nevbet tutan qardaşlarımızı-

zğa qolturmağazırsınızmı? Kermesimize (organizatsiya) qoşulıp Qırımıçün birumut da siz oluñız!

Liderge Kırımın Sesi'ni taqdim ettik

Prezident Recep Tayyip Erdoğan'ıñ daveti üzerine Konyağa kelgen qırımtatarlar lideri Mustafa Abdulcemil Qırımoğlu, Qırımtatar Milliy Meclis reisi

Refat Çubarov ve Rustem Umerov Konya Qırım Türkler dernegini ziyaret ettiler.

Türkiyede aylık qırım tatar tilinde yayınlanğan'

'Kırımın sesi' gazetasını taqdim ettik. Rustem Umerovğa 'Kırımın sesi' gazetasınıñ d ercayataqqında malumat berdik. (Kırımın sesi)

Altınova Subaşı Qırımtatar Derneği içtimaiy tesis yapa

Qırımtürkler Altınova Subaşı dernege maneviy içtimaiy tesislerge qavuşmaqüzre.

1050 metr kare toprağı ve 130 metr kare qapalı alanı bulunğan içtimaiy tesislerde 98 metr karelik toplantı salonı, Qırım odası ve aşhane buluna. Şu ana qadar 30 bin lira sarf etilgen içtimaiy tesisler içün

Subaşı halqıda yardım içün mobilizatsiya oğlan vaziyetteler.

İçtimaiy tesisler aqqında malumat bergen Qırımtürkler medeniyet ve işbirlik dernek reisi Ümit Topal: 'İçtimaiy tesislerniñ yeri qaynatamave apayım Nezihege aitti. İçtimaiy tesis qurmaq içün Bizge bağışladılar. Subaşı

halqı büyük issede bulunalar. Qismet olsa Tesisimizde Yazlıq düğün salonı, Qırımıvni de faaliyetke keçirecemiz. Şu anda eksigmizi çerisiniñ mefruşatı. Qırımıvni tam bir tatar evi olaraq mefruş etecemiz. İssede bulunmaq istegenler biznen bağılsınlar' dedi. (Kırımın sesi)

KIRIM'IN SESİ
 "Dilde, Fikirde, İste Birlik" www.kiriminsesi.com

KURULUŞ: 27 ŞUBAT 2015
YIL: 2 - SAYI: 4
01 ŞUBAT 2016 PAZARTESİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mustafa SARIKAMIŞ

Haber Müdürü
Mustafa BALKAN

web: www.kiriminsesi.com
 e-posta:
 kiriminsesi.com@gmail.com

İDARE YERİ
 Seydişehir Kırım Türkleri Derneği
 Atatürk Caddesi 129 Sokak No: 1/A
 Seydişehir / KONYA
 Tel: 0.542 722 30 44

BASIM YERİ
 Mızrak Ofset Matbaa San. Tic. Ltd. Şti.
 Hacı Seyit Ali Mah. 211 Sokak 8/B
 Seydişehir / KONYA
 Tel: 0.332 582 71 00

YAYIN TÜRÜ
 Aylık ve Süreli
 Kırım Türkleri Kültür ve Yardımlaşma Derneği Seydişehir Şubesi'nin Kültür Hizmetidir.

ÜCRETSİZDİR
 Kırım'ın Sesi Gazetesi Basın Meslek İlkelerine uymaya söz vermiştir. Yayımlanan yazılar yazarların kendilerine aittir. Haber fotoğraf ve yazılar kaynak gösterilmek suretiyle iktibas edilebilir.

KATKILARINDAN DOLAYI
 Dünya Kırım Türkleri Kültür ve İktisadi İşbirliği Derneği'ne teşekkür ederiz.

MÜNİR BALICA RESİM SERGİSİ AÇACAK

Sakarya Kırım Türkleri Derneği eski Başkanı Münir Balica 'Kırımın sesi' adlı resim sergisi açmaya hazırlanıyor.

Balica yaptığı açıklamada, "Kırım ile ilgili 10 adet yağlı boya resim yapmış bulunmaktayım. 'Kırımın Sesi' isimli 18 Mayıs 1944 sürgün gününe denk gelen günderesim sergisi açmak düşüncesindeyim. Sergimde Kırım hakkında şiirler, makalelere ve sulu boya resimlerimde olacak. Allah kısmet ederse, gayem Kırım. Bunun için gece ve gündüz çalışıyorum. Çünkü Kırım'a o kadar çok borcumuz var ki.." dedi.

Qırımtürkleri Rusiyege narazılıq bildirdi

İstanbul ve Ankara'da Rusiye Elçihaneni ögünde Qırımtatar grajdanlıq cemaat teşkilâtlar platformağa mensup olğanlar toplandılar ve "Qırımda insan aqları bozıla", "Rus diyarı qanunsızlıq diyarıdır" yazılğan plakatlar tuttılar.

Gruppa adından matbuatı ayapılğan bildirmege, Rusiye'nin qırımtatarlarğa qarşı basqı, assimilaçiya, zorbalıqnı sürgün etüvi, öldürüv ve sürgünlerle insanlıq qabaatnı işlengenini kayd etildi. Bildirmede, "Biz qırımtatarlarğa, şahsen kendi halqqa, bugün Suriye türkmenlerge ve Suriyede yaşağan vatandaşlarğa qarşı işlenmekte olğan ve tarih boyunca pek çoqfarqlı halqlarğa qarşı işlengen oğlan insanlıq suçlarından sepebinden Rusiye'ni takbih etemiz. Rusiye'ni takbih etinizve adaletni riayet etiniz" denildi.

Yapılğan beyanatından soñra gruppa dağıldı.

KIRIM'IN SESİ
"Dilde, Fikirde, İste Birlik"
www.kirimnisesi.com

"QIRIM İÇÜN NEFES ALMAQ BİLE QIRIMĞA HİZMETTİR"

Torğayquşnıñqanatlanğanyüregimde, sanki kimsesiz qaldım. Dedelerimni yıllarca nefes alğanları bu topraklarda, o künki şartlarda Romaniya ve Türkiyegeköçkendik. Ebet senelerce bizge vatan oğlan bu müteşemQırımda ilk ketken deve diger seferlerimde ep kimsesizdim. Qırımınñqocaman dağlarına ayırmak,bağırmaq ve ağlamaqçıñruhumnı zor tuttum!..

Tarihimizge, medeniyetimizge ve urf-adetlerimizge bir Qırımtürklerqadarkünkeçkenceyabancı laşqan bir milletni oğlanını sanmayım. Türkiyede sözde beş millionQırım türkü oğlanını ayıtlı. Asıl doğru oğlanını inanam. Meselâ sayımız çoqluqolmağanıñepimiz bilemiz. Faqat bu beş millionQırımtürkniancaqtüşünce ve Qırım sevgisi merkezinde bulunğaneñçoq yüz bin kişidir sanam. Başqalarinere, bularda senelerce Qırımgaborcunıñdegeneq aynı kişiler. Bu insanları arkasından nerece ise kimseler kelmeyler.

Munasebetsizlik, birbirimizniañlama icabını meydanaqetire. ve derneklerdeki arqadaşlarımızmunasebetniayatımızda 15 ayrı şekilde yer alğanını, añaolğanlarınisanmaqnı beraber bu mevzuda kerekli işlemler içerisinde olğanlarını aslında sanmayım. 'Qırımınñsesi'mecmuası ve içtimaiy ağdaki hizmetler ile ayrı-ayrı olaraq mence büyük hizmetbermektedir. Elbet de buğa eş değercçoqdeğerlisemetdeşlerimhızmetle mibergernergeşaatalamız.

İçbir millet ve medeniettebulunmağandegerlibüyükler imizniacebaqç kişi bile ya da bildire.

Baybars,1233 yılında qıpçaqtürkölaraqqıpçaq çöllerinde doğğandı. O künnişaraitkeyaqalanıp esir olğan, satılıp Qairegequl olaraqketirilgen. Zekâ ve istidatnı sayesinde Memlik

Münir BALICA

sultanı olğandır.Buçoqkimseniñbilmegeni bir Qırımtürknıñmuvaqaiyeti.

İsmail Gaspralı, NomanÇelebicihan, Bekir Vaap oğlu Çoban-zade, Cafer SeydametQırimer, Necip Hablemitoğlu, AbdullaMuhammedarif oğlu Tuqay, Kemal Haşım Karpat, Halil İnalıcık, İsmail Otar, İlber Ortaylı, Hasan Polatkan, Hayrettin Karaca, Cengiz Dağcı, Aziz Nesin, Muazzez İlmiye Çığ, ZampiraAsanova, Ayşe Seitmuratova ve dünyada tek oğlan

silâsızmucadeleğayretetken Mustafa Abdülcemil oğlu Cemilev,bu büyüklerimiz ilk başta aqılğakelgenler.Menimmezunıburalağ raketirmegesebeğim,böyle vatan sevgi ve bilgi sevgi içerisinde yaşağaninsanlarğaasaipolğamız. Sonuç ise beş million Qırımtürknıñ qaçınıñbulardan haberi bar. Olamaz. Onıñiçün o qadar tez medeniyeroziyağaoğraymız ki.Tarihni ve degerlernibilmegen bir medeniyet yoq olmağa makümdir.

1921-1922 yıllarında Qırımda o qadar büyük qıtlıq ve açlıqbardı. İnsanlar soqaqlardamışq,köpek ve tereklerde qabuqqaldırmağanlar. Bunıqaç kişi bile. Ya da bildire. Bunıtüşünsek. NomanÇelebicihanakibi vatan içünMoskvadaki zindanlarda keçirgenni bir künnitüşüneyik.O zaman añlarımız.Tarihimizni ne qadarqıymetli ve degerliolğanını.

Qırımdabiznifedakârlıq ile temsil etken Qırımmüendislik ve pedagogikauniversitetniñ, mence bu qarışıqolğansoñkünlerdeQırımtürklerden oğlan çoqluqla,ilim ve vatan perverliklerini içlerine nefes alıp çoqmüm vazifelerini yerlerine ketirmekteler. Men özüme köre ete bilgenim qadarQırımmresimleriniyapmağa çalışam. Qolundankelgenimqadar da Qırımaqqında şiirler yazıp, Qırımğa oğlan borcunı ödemek arzu etem. Ne qadarmuvaqaiyetli olacağım semetdeşlerimnitaqdirlerdidir.

Saygılarımla...